

[A. C. D. Petersen.]

gode og sunde Boliger for Landarbejderne. Vi har været meget stærkt stemt for, at man skulde yde klækkelige Beløb dertil; vi har ingen Sinde været Modstandere af Forhøjelse af Beløbet og har heller ikke denne Gang noget at indvende imod den endogsaa meget betydelige Forhøjelse, som her er foreslaaet, fra 3 Mill. Kr. til 15 Mill. Kr. Men det er jo ikke alene den gamle Lov, hvis Gyldighed nu skal forlænges, og hvis Midler skal forøges yderligere, men der er ogsaa kommet adskillige nye Bestemmelser ind.

Jeg vil gerne først om den gamle Lov sige, at som det er Ministeren bekendt fra foregaaende Forhandlinger, har vor daværende Ordfører, Ulrich, tilkendegivet Det konservative Folkepartis Betænelighed ved Fæstestyringsprincippet, saaledes som det er knæsat i Loven af 4. Oktober 1919. Vi har, naar dette Princip har været anvendt i de forskellige Lovforslag, altid udtalt vor Betænelighed derved. Dette vil jeg gentage her. Jeg gør det med saa meget større Vægt, synes jeg, som det viser sig, at Landarbejderne er akkurat af samme Opfattelse som Det konservative Folkeparti, idet der praktisk talt ikke er brugt Beløb efter 4. Oktober-Lovens Princip, medens de andre Beløb meget hurtigt er blevet opbrugt.

Da vi havde Loven til Revision sidste Gang — det var, saa vidt jeg erindrer, i 1939 —, fik vi en Meddelelse fra Statens Jordlovsudvalg om, hvorledes Ansøgningerne indgik, og det viste sig, at medens der var 359 Ansøgere til Opførelse af Landarbejderboliger paa fri Jord, var der slet ingen Ansøgere til Boliger paa Statsjord; der var dog Tale om, at der maaske kunde blive 4 paa visse bestemte Steder, men dette blev fremsat i en Parentes eller i hvert Fald ikke sammen med den egentlige Besvarelse. Det beviser, at heller ikke Landarbejderne ønsker dette, og naar det er Tilfældet, forekommer det mig, at den højtærede Minister egentlig kunde have vist os det Hensyn at tage denne Paragraf ud af Lovforslaget. Nu er vi jo inde i et Samarbejde, som kræver Velvilje fra alle Sider, og det vilde derfor have været en smuk Gestus, hvis Ministeren havde vist os den Hensynsfuldhed.

Jeg er ud fra disse Betragtninger noget betænkelig ved § 3, medens jeg, som sagt, ingen Betæneligheder har ved § 1 og heller ikke ved den i § 2 omtalte Forhøjelse. Men § 3 er jo en ny Bestemmelse, der kommer i den egentlige gamle Afdeling af Loven, idet den bestemmer, at der kan ydes et Tilskud

af indtil 1 500 Kr. til Indløsning af ældre Pantegæld.

Jeg vil gerne spørge, om dette gælder baade ved Foranstaltninger, som træffes af Landarbejderne selv, og ved Foranstaltninger, som træffes af Gaardejere eller Godsejere. Skal det betragtes som en social Foranstaltning til Gavn for Landarbejdere, som ejer gamle Boliger, til at forny disse Boliger gennem den Hjælp, som Udbetaling af den gamle Pantegæld er, saaledes at vedkommende kan faa nyt Laan til at bygge nyt Hus for, henholdsvis en social Foranstaltning til Gavn for forgældede Gaardejere, saaledes at det kun er dem, der kan faa dette Tilskud, eller kan Tilskuddet ogsaa gives uanset Ejerens Formuesomstændigheder, saaledes at det virkelig bliver en social Foranstaltning for at forbedre Boligforholdene for Landarbejderne, idet Landarbejderne efter al Sandsynlighed vil vedblive at bebo de gamle Huse, hvis Hjælpen ikke kan gives undtagen i de Tilfælde, hvor Gaardejerens økonomiske Omstændigheder er tilstrækkeligt daarlige? Jeg maa vel gaa ud fra, at det her drejer sig om at fremskaffe nye Boliger til Arbejderfamilier, saaledes at man ikke hænger sig i, hvorledes Ejerens økonomiske Omstændigheder er, som man har gjort det i andre Tilfælde.

Jeg er veltilfreds med, at man har optaget det nye Afsnit V, om Opførelse af Arbejderboliger for Landmandens Regning, og jeg anerkender, at der her er vist en Imødekommelse over for de Ønsker, som vi fra konservativ Side har haft Lejlighed til at fremsætte før. Jeg har ikke nogen særlig Indvending imod denne Afdeling, men mener dog, at man maaske kan sige, at Vilkaarene er noget strammere, end de behøvede at være, og ikke saa lidt strammere, end de er for Arbejderne. Men man maa vel erkende, at selve Tilskuddet af Laanet er af saa stor Værdi, at de Ejere, som ønsker saadanne Arbejderhuse enten fornyet eller nybygget, alligevel nok kommer over det og nok faar betalt Afdragene paa 30 Aar i Stedet for, som det er Tilfældet for Arbejdernes Vedkommende, paa 60 Aar.

Den nye Paragraf, § 32, som er foreslaaet, er jeg derimod ikke saa lidt betænkelig ved, Bestemmelsen om, at Ministeren, altsaa for Statskassens Regning, kan lade opføre Boliger paa Statsjord, hvor der er et varigt Behov, staar der, for Landarbejderboliger, inden de eventuelt afhændes i Overensstemmelse med denne Lovs Regler.

Jeg vil gerne spørge Ministeren, hvorledes han har tænkt sig at praktisere denne Paragraf. Vil han sikre sig, at der er en